

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/34/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118206193
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118206193.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu Q. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. J. XX, XXX XX V., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 846,87 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csp/105/2018-87 zo dňa 30.11.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 846,87 eura v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie okrem iného odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Medzi stranami nebolo sporné, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy. Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 16C/225/2014 - 88 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 31.01.2012 je neplatná a zároveň rozhodol o náhrade trov konania. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 3Co/67/2017 - 111 uvedený rozsudok ako vecne správny potvrdil.

V danom prípade súd vychádzal z odôvodnenia vyššie uvedených rozhodnutí, ktoré konštatovali porušenie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (§5a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - neprípustnosť zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy v spojení s § 39 a a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka).

V danom prípade súd považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 846,87 eura, ktorú žalobca požadoval. V danom prípade bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 500 eur, za ktorý mal uhradiť poplatok 484 eur, t.j. celkovo zaplatiť 984 eur, pričom žalobca uhradil až 1.694,63 eura. Sumu požadovanú žalobcom súd považoval za primeranú okolnostiam tohto prípadu. Pri úvahe o výške priznaného finančného zadostučinenia súd vychádzal z intenzity porušenia spotrebiteľských práv zohľadňujúc tiež časový aspekt závadného konania žalovaného. Súd v prvom rade zohľadnil skutočnosť, že žalovaný už dlhodobo ignoruje rozhodnutia súdov ohľadom vyhlásenia neplatnosti dohody o zrážkach

zo mzdy a naďalej si na jej podklade uplatňuje voči spotrebiteľom prostredníctvom zamestnávateľov nároky, ktoré mu neprináležia.

Možno preto zhodnotiť, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 846,87 eura, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi primeranú satisfakciu a súčasne pôsobí dostatočne odradzujúco pre žalovaného, ktorého má „motivovať“ k tomu, aby sa v budúcnosti vyhol predkladaniu vadných zmlúv spotrebiteľom. Súd na záver pripomína, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/137/2016 zo dňa 24.05.2017). Z týchto dôvodov súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 846,87 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, a preto žalobe vyhovel v plnom rozsahu.

O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, eventuálne aby žalobcu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uviedol, že priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Poukázal na to, že žalobca sám konal v rámci kontraktáčného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Za spornú považuje žalovaný aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia. V súvislosti s trovami konania poukázal na to, že totožný právny zástupca s totožným predmetom konania vystupuje v množstve konaní.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

4. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

6. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

7. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

8. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

9. Vo veci sp. zn. 16C/225/2014-88 Okresného súdu Prešov bolo právoplatne určené, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, a zároveň bola žalovanému uložená povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 467,10 eura v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 16C/225/2014-88 zo dňa 18.5.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/67/2017-111 zo dňa 3.10.2017 nadobudol právoplatnosť dňa 30.10.2017. Právoplatným ukončením konania vo veci 16C/225/2014 Okresného súdu Prešov bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenie práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie.

10. V prípade žalovaného, ako to vyplýva z citovaného rozsudku 16C/225/2014 Okresného súdu Prešov vyplýva, že v tomto konaní išlo o závažné porušenie práv a povinností zameraných na ochranu spotrebiteľa, keď žalovaný nepreukázal, aby žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov.

11. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie. Je potrebné si na tomto mieste uvedomiť, že bol to práve žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej zmluvy o úvere za použitia neprijateľných zmluvných podmienok (napr. zmenkový úrok vo výške 25 % denne a 2/3 poplatok vo výške 620 Eur). Nielen vnútroštátna právna úprava (napr. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), ale aj právo Európskej únie kladie dôraz na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstojí ako celok. Súdny dvor Európskej únie dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

12. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval finančné plnenie na ktoré nemal nárok, vyvolal u neho stav právnej neistoty, ktorý musel riešiť podanou žalobou.

13. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu rovnajúcu sa bezdôvodnému obohateniu a to aj s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. V dôsledku konania žalovaného bol žalobca nielenže vystavený bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bol nútený chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snád ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

14. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadostučinenia sumu rovnajúcu sa výške bezdôvodného obohatenia a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa.

15. Vecne správne výroku o priznaní finančného zadostučinenia zodpovedá vecne správny výrok o nároku na náhradu trov konania. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto mu v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

16. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovaného nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov dovolacieho konania patrí úspešnému žalobcovi. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi z obsahu spisu žiadne trovy nevplyvajú, ich náhrada mu nebola priznaná.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).